

Regler for økologisk kvægbrug

Foto: Linda Duve

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

FEBRUAR 2026

Regler for økologisk kvægbrug

Det følgende giver i kort form overblik over de vigtigste regler inden for økologisk kvægbrug. Oversigten samler EU-regler, Brancheanbefalinger og Hjertemærkeordning.

Regler, der supplerer de generelle krav til alle kvægbedrifter i Danmark:

- En fuldstændig oversigt over EU-økologiregler og den danske implementering og fortolkning findes i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#) – eller på lbst.dk/bedrift/oekologi.
- Regler, tilmelding og kontrol af bedrifter under Hjertemærkeordningen findes på [Fødevarestyrelsens hjemmeside](#).
- Den fulde udgave af [Brancheanbefalinger for økologiske kreaturer](#) findes på lf.dk.

OMLÆGNING

- Anmodning om certificering og anmeldelse af omlægning kan ske året rundt og på alle datoer. Dyr/arealer kan tidligst påbegynde omlægning, når Styrelsen har modtaget økologiskemaet med anmeldelsen.
- Hele bedriften skal have påbegyndt omlægning til økologisk produktion inden for to år. Hvis dette ikke ønskes, anmeldes det som samtidig drift af en ikke-økologisk produktionsenhed.
- Dyrehold udelukkende til eget forbrug behøver du ikke omlægge til økologi.
- Omlægningstid for mælk er seks måneder ved overgang til økologisk produktion.
- Omlægningstid for kvæg til slagt er 12 måneder og mindst ¾ af dyrets levetid for, at det kan

sælges som økologisk kød. For bedrifter, der er omfattet af "Brancheanbefalingen for kreaturer", skal alle dyr være født som økologiske, hvis de skal slagtes som økologiske.

- Ved "24 måneders samtidig omlægning" i kødkvægbesætninger er omlægningstiden 24 måneder for, at dyrene kan sælges som økologisk kød. Gælder dog ikke under Brancheanbefalinger.

FODER, GROVFODER OG TILSÆTNINGSSTOFFER

- For alt økologisk kvæg inkl. kvæg under omlægning til økologi gælder, at mindst 70 pct. af foderet skal komme fra bedriften eller, hvis dette ikke er muligt, være produceret i samarbejde med andre økologiske bedrifter i Danmark.
- En økologisk foderration kan sammensættes af økologiske afgrøder, omlægningsafgrøder og konventionelle proteinafgrøder under særlige forudsætninger.
- Omlægningsafgrøder, som er høstet i andet år fra egen bedrift, kan indgå med op til 100 pct. i en økologisk foderration. Indkøbte omlægningsafgrøder kan indgå med op til 25 pct. i en økologisk foderration regnet pr. kalenderår (i pct. af tørstof). Bemærk, at indkøbt omlægningsfoder og eget foder fra første omlægningsår tilsammen kun må indgå med 25 pct. af foderet.

Afgrødetyper til foder	Konventionel afgrøde *)	Omlægningsafgrøde	Økologisk afgrøde
Etårige afgrøder (korn, majs, roer, m.m.)	Afgrøden er sået før påbegyndt omlægning, eller afgrøden høstes mindre end 12 mdr. efter jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, og afgrøden høstes mindst 12 mdr. efter, jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden er sået mindst 24 mdr. efter, jorden er påbegyndt omlægning
Græs/permanent græs (inkl. kløvergræs, frøgræs, kløverfrø, lucerne)	Afgrøden høstes mindre end 12 mdr. efter, jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden høstes mindst 12 mdr. efter, jorden er påbegyndt omlægning	Afgrøden høstes mindst 24 mdr. efter, jorden er påbegyndt omlægning

*) Se undtagelse for proteinafgrøder til foder ("20 pct.-regel")

- Visse proteinafgrøder, der høstes i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning), kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr. Det kan være ærter, hestebønner, lupin eller blandinger af korn og bælgsæd, samt flerårige foderafgrøder som kløver, græs og lucerne. 20 pct. af foderrationen beregnes pr. dyr pr. år, undtagen for bedrifter, der er omfattet af Brancheanbefalingerne. 20 pct. beregnes pr. dyr pr. dag.
- Foder fra arealer, hvor der er lejet græsningsret, sidestilles med foder fra egne arealer.
- Foderrationen skal bestå af mindst 60 pct. grovfoder (i pct. af tørstof pr. dyr pr. dag), dog må køer i de første 3 måneder efter kælvning tildeles en ration med mindst 50 pct. grovfoder. Kravet om 60 pct. grovfoder er ikke opfyldt, hvis kraftfoder/korn tildeles ad libitum.
- Kalve skal fodres med naturlig mælk i de første 90 dage (mælkefodringsperioden). Evt. mælkeerstatning skal være økologisk og må ikke indeholde kemisk fremstillede bestanddele eller bestanddele af vegetabilsk oprindelse.
- I besætninger, der er tilmeldt dyrevelfærdsmærket med tre hjerter, skal kalve have mælk via yver eller suttespand. I besætninger, der ikke er tilmeldt 3 hjerter, skal kalve, som ikke går sammen med en ko i mælkefodringsperioden, have tilfredsstillet deres suttebehov med en narresut, suttespand eller lign. Der skal være en narresut pr. kalv, og den eller suttespanden skal være tilgængelig mindst 20 min. efter mælkedeling.
- Kalve i mælkefodringsperioden skal have adgang til grovfoder og drikkevand fra fødslen.
- Foderstoffer, der består af eller er fremstillet ved brug af genetisk modificerede organismer, må ikke anvendes i økologisk produktion. Forbuddet gælder ikke for veterinære lægemidler.
- I mineralblandinger må der bruges op til 1 pct. ikke-økologiske urter, krydderier og melasse som bindemiddel (beregnes pr. dyr pr. år).
- Foderet må kun indeholde tilladte mineralske fodermidler og fodertilægsstoffer som fremgår af bilag 3 i Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion.
- Få organiske syrer er tilladt til ensilering og konservering af foder f.eks. citronsyre, propionsyre og myresyre. Vær opmærksom på regler om foderhygiejne og evt. krav om HACCP-registrering

AFGRÆSNING OG AFGRÆSNINGSMARKER

- Fra 15. april til 1. november skal alle dyr på græs, når vejret og hensyn til jordbund og dyr tillader det. Dyrene skal være på afgræsningsarealet mest muligt i løbet af dagen og have mulighed for at æde friskt græs. For lakterende køer skal der normalt være 0,1 til 0,2 ha pr. dyr, afhængigt af græssets vækst og kvalitet.
- Goldkøer kan evt. afgræsse mindre arealer. Kvier skal gå på græsarealer, der gennem sommerperioden tilpasses deres foderbehov.
- Småkalve kan opstaldes inde, indtil de er fire måneder gamle. Kalve i alderen fire til seks måneder skal have adgang til afgræsning 1. maj til 1. september, når vejrforholdene tillader det.
- Det skal fremgå af logbog, hvis dyr tages på stald i afgræsningsperioden, også når det er kort tid ifm. inseminering, dyrlægebesøg eller lignende. I ammetantesystemer vil bonding mellem ko og kalve kunne foregå på stald i op til 7 dage og skal fremgå af logbogen.
- Afgræsningsarealer skal have økologisk eller omlægningsstatus. Dog kan kreaturer afgræsse græsmarker på egen bedrift i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. to mdr.)
- Malkekvæg og kødkvæg fra bedrifter, der er omfattet af "Brancheanbefalingerne for økologiske kreaturer", kan typisk ikke afgræsse omdriftsgræsmarker i første omlægningsår, fordi 20 pct.-andelen regnes pr. dag. De kan afgræsse ekstensive, permanente græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. to mdr.) Marker med flerårige afgrøder (kløver/græs) skal være påbegyndt omlægning senest ved fællesskemafristen (i høståret), hvis afgrøderne skal indgå i den økologiske foderration.

Foto:Tove Mariegaard Pedersen

OPSTALDNING

- Efter kælvning skal ko og kalv gå uforstyrret sammen i minimum 12 timer - dog gælder minimum 24 timer for bedrifter omfattet af brancheanbefalingen eller er tilmeldt hjerte-mærkeordning (tre hjerter).
- Kalve må kun opstaldes i enkeltboks i den første leveuge. Husk evt. narresut.
- Alle dyr skal have adgang til et rent liggeareal, der er velforsynet med ren og tør strøelse. Alle dyr skal kunne ligge ned samtidigt, i sengebåsestalde vil det sige mindst en sengebås pr. ko.
- De særlige arealkrav til stalde skal overholdes, herunder at mindst halvdelen af det krævede minimumsareal skal være med fast gulv. Bemærk at arealkravet i bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmaessige mindstekrav til hold af kvæg i flere tilfælde er større end økologikravet.
- Besætninger, der er tilmeldt dyrevelfærdsmærket med to eller tre hjerter, har ekstra regler for opstaldning.
- Siden 1. januar 2024 har det ikke været muligt at have økologiske køer i bindestald.

BEHANDLING

- Vær obs. på regler for begrænset brug af antibiotika under pkt. 1 i Brancheanbefalinger.
- Behandling med veterinær medicin skal føres i logbog og medfører to gange så lang tilbageholdelsestid som i konventionelt brug. Det er ikke tilladt at opbevare eller bruge veterinær medicin til andre dyr end dem, dyrlægen har anført på emballagen. Eventuelle medicinrester skal fjernes fra bedriften.
- Tilbageholdelsestiden er 48 timer for alle lægemidler, hvor den generelle tilbageholdelsestid er 0. Vacciner er dog undtaget.
- Mere end tre behandlinger med veterinære lægemidler inden for 12 måneder medfører, at dyret skal omlægges på ny. Vacciner, vitaminer, mineraler, bedøvelse og smertelindring ved operation, behandling mod parasitter og fluer, intern patteforsegling og glukosepræparater ved stofskiftelidelser regnes ikke med i de tre behandlinger.
- En behandling defineres som en behandling af et sygdomskompleks med veterinære lægemidler, hvor dyrlægen har stillet diagnosen. Hvis dyret bliver behandlet for samme sygdom/kompleks igen, inden der er gået 14 dage efter

behandlings afslutning, kan det medregnes som én behandling.

- Intern patteforsegling er kun tilladt, hvis dyret i en tidligere goldperiode har haft mastitis, eller der samtidig goldbehandles med antibiotika.
- Ikke-receptpligtige produkter til indvortes brug kan bruges, hvis de overholder reglerne til økologisk fodring (f.eks. visse elektrolytter og calciumpræparater). Se bilag 3 og 5 i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).
- Behandling med hormoner er kun tilladt ved konkrete sygdomstilfælde og ikke til at fremkalde eller synkronisere brunst.
- Afhorning i økologiske besætninger er kun tilladt efter ansøgning om dispensation via virk.dk. Der kan søges tilladelse til afhorning af kalve på besætningsniveau. Ved afhorning af ældre dyr, skal der søges tilladelse på enkeltdyrsniveau. Fra 1. januar 2031 er der forbud mod systematisk afhorning af alt økologisk kvæg i besætninger omfattet af Brancheanbefalinger.

HUSDYR- OG MEDICINLOGBOG

- Besætningslisten (fra CHR) og foderplaner indgår i den samlede husdyrlogbog. Foderplaner skal være tilgængelige for hele perioden og for alle dyregrupper siden seneste kontrol og det skal fremgå, at du på årsbasis overholder

Foto:Linda Duve

grænserne for indkøbt omlægningsfoder, foder fra første års omlægningsmarker, grovfoder og eget/dansk foder.

- Ud- og indbindingsdatoer for alle dyr, evt. græsningsaftaler eller brug af samgræsningsarealer skal fremgå af logbogen.
- Det skal altid notes i logbog med en årsag, hvis enkelt dyr er på stald i græsnings sæsonen.
- Alle behandlinger og indgreb, samt evt. gennemlægningsdatoer skal noteres, se krav til medicinlogbogen i afsnit 34.7 i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).
- Ved køb/salg af økologiske dyr til levebrug skal kopi af logbog følge med som dokumentation for behandlinger, og dyrenes økologiske status overføres/"producent skiftes" i økologiskemaet.

INDKØB AF DYR

- Der skal som udgangspunkt indsætte økologiske dyr ved etablering, fornyelse eller udvidelse af en økologisk besætning. Tjek altid husdyrdatabasen OrganicXlivestock.dk og husk, at der skal søges om tilladelse til at indsætte både ikke-økologiske handyr og hundyr
- Kalve til økologisk stude- eller slagtekalveproduktion skal komme fra økologiske bedrifter.
- Der kan efter ansøgning indkøbes op til 10 pct. konventionelle kvier til udskiftning/supplering. 10 pct. beregnes på baggrund af antal voksne dyr i besætningen (køer, kvier over 24 mdr. og

handyr over 9 mdr.). I særlige tilfælde, f.eks. ved varig udvidelse af besætningen, kan procent-satsen efter ansøgning forhøjes til 40 pct.

- Konventionelle køer kan ikke indkøbes til en økologisk besætning – dyr af bevaringsværdige racer er dog undtaget.
- Konventionelle tyre til avl må efter ansøgning gerne indsættes. Foldtyre, der lejes i korte perioder, kan indsættes uden ansøgning. Perioden noteres i logbogen.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

- At Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø certificerer bedriften til økologi og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende årlig indberetning om bedriften hvert år i økologiskemaet, i 2026 senest 22. april
- At alle væsentlige ændringer indberettes året rundt i økologiskemaet
- At alle dyr af samme art, f.eks. køer og kalve, skal overgå til økologiske forhold samtidig.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra Styrelsen. Du søger hvert år i Fællesskemaet i 2026 senest 22. april. Se Tilskudsguiden på lbst.dk/bedrift/oekologi.

Supplerende regler for økologiske kreaturer

Ud over de nævnte EU-regler, kan supplerende regler supplerende regler (Branche-anbefalinger) fra mejeri/slagteri gøre sig gældende, ligesom tilmelding til det statslige dyrevelfærdsmærke (Hjerteordning) medfører, at supplerende regler overholdes. I begge tilfælde er der stramninger i forhold til EU's økologiregler.

BRANCHEANBEFALINGER FOR ØKOLOGISKE KREATURER, FORKORTET UDGAVE

Mejeriforeningen, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer har udarbejdet de frivillige anbefalinger. Virksomheder, som tilslutter sig anbefalingerne, stiller krav til deres leverandører om at opfylde de supplerende regler.

1. Begrænset brug af antibiotika
 - 1.1. Forbud mod, at landmanden selv foretager medicinsk efterbehandling med antibiotika-holdige veterinære lægemidler af dyr over seks måneder.
 - 1.2. Bredspektrede antibiotika må ikke anvendes til bedriftens kreaturer, medmindre der foreligger en veterinærfaglig begrundelse. Ved gyverinfektioner kun, hvis koen har sepsis (blodforgiftning). Ved goldning kun hvis undersøgelse af mælkeprøve viser infektion med B-streptokokker, Staph. Aureus, Strep. Uberis, Strep. Dysgalactia eller Trueperella pyogenes.
2. Græs, lucerne og proteinafgrøder fra arealer i første omlægningsår kan udgøre op til 20 pct. af foderrationen. Andelen skal opgøres pr. dyr pr. dag til forskel fra EU-reglerne, hvor andelen opgøres som gns. pr. år. Andelen kan dog opgøres som gns. pr. år for permanente græsarealer med afgrødekoderne 250, 251, 252, 253, 254 og 256. Marker med etablerede flerårige afgrøder (kløver/græs) skal være påbegyndt omlægning senest ved fællesskemafristen (23. april i 2025), hvis afgrøderne skal indgå i den økologiske foderration.
3. Gødningsmængde – der må højst udbringes 107 kg udnyttet N pr. ha i gns. på bedriften.
 - 3.1. Begrænset anvendelse af ikke-økologisk husdyrgødning. Der kan højst anvendes uafgasset, ikke-økologisk husdyrgødning svarende til 43 kg udnyttet N pr. ha, dog op til 65 kg udnyttet N pr. ha, hvis mindst 22 kg N kommer fra husdyrgødning via biomasse fra et biogas-anlæg. Gødningskravene gælder også som et gennemsnit for alle marker på den bedrift, der leverer korn/foder til økologiske kvægbedrifter.
4. Forbud mod systematisk afhorning af al økologisk kvæg, gældende pr. 1. januar 2031.
5. Forbud mod eksport. Kalve, som er under 90 dage gamle, må kun sælges til viderefedning på danske bedrifter.
6. Forbud mod systematisk aflivning af kalve. Bedrifter smittet med Salmonella Dublin efter 18. januar og tilmeldt Hjerteordningen kan søge dispensation hos Fødevarestyrelsen til at aflive kalve ved fødslen i en periode på højst 12 måneder.
7. Ko og kalv skal gå sammen i mindst 24 timer efter kælvning.
8. Krav om adgang til hudpleje for alle dyr i alle staldafsnit og på græsmark. Supplerer reglerne i [Bekg. om dyrevelfærdsmaessige mindstekrav til hold af kvæg](#). Når dyrene er på græs, skal der være adgang til kobørste, kløpind, træer eller lignende, hvis dyrene ikke har adgang til børsterne i stalden dagligt.
9. På årsbasis skal 50 pct. af halmen til strøelse være økologisk.
10. Kreaturer skal være født økologiske, for at kød herfra kan sælges som økologisk.
11. Flere krav til transport til slagteri og til slagtning, f.eks. højst otte timers transporttid til slagteri.

DYREVELFÆRDSMÆRKET FOR ØKOLOGISKE KREATURER - KØD OG MÆLK

Mange økologiske mælke- og kødkvægproducenter er tilmeldt statens dyrevelfærdsmærkningsordning ('hjertemærke') niveau tre, som betyder få yderligere krav til dyrenes forhold ud over økologireglerne. Læs mere om tilmelding, regler og kontrol af bedrifterne hos Fødevarestyrelsen.

SUPPLERENDE KRAV FOR ØKOLOGISKE KVÆG-BESÆTNINGER, BILAG 3 I BKG.

Niveau 1-3:

- Handlingsplan, der sikrer lav dødelighed i besætningen, skal udarbejdes og følges som en del af egenkontrolprogrammet. Der skal registreres livslængde og afgangsårsag for køer.
- Grænseværdier for dødelighed i besætningen anvendes fra 1. januar 2028. Gennemsnitlig dødelighed over 24 måneder må højst være 8 pct. for køer og 10 pct. for kalve.

Niveau 3:

- Ko og kalv skal gå sammen de første 24 timer efter kælvning.
- I de første 12 uger af kalvens levetid skal den tildeles mælk eller mælkeerstatning i en mængde svarende til dens fysiologiske behov mindst to gange dagligt. Mælketildeling skal ske via sut-

tespand eller yver. Nedtrapning af mælkefodring i den sidste uge af mælkefodringsperioden er tilladt.

- Totalarealet skal være mindst 6,6 m²/ko for små racer og 8,0 m²/ko for store racer. Dog kan 2,0 m²/ko (stor race) af arealet udgøres af udeareal, der er til rådighed til motion.
- Arealkrav ved flokvis opstaldning (3 eller flere dyr) adskiller sig fra økologiregler for enkelte vægtgrupper. Se '[Arealkrav i stalde til økologisk kvæg sammenholdt med 'Hjerteordningen' og anden lovgivning' på icoel.dk.](#)

KONTROL AF DYREVELFÆRDSMÆRKET

Den årlige økologikontrol, som Styrelsen udfører, er samtidig den årlige auditering af dyrevelfærdsmærket i økologiske besætninger. Hvis økologikontrollen konstaterer overtrædelser af dyrevelfærds-mæssig karakter, orienterer de Fødevarestyrelsen mhp. vurdering ift. Dyrevelfærdsmærket. Økologikontrollen skal ikke kontrollere kriterierne, herunder totalarealet i stalden pr. malkeko - men ved indlysende overtrædelser underrettes Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsen kontrollerer besætningerne f.eks. via kontrolkampagner, der er målrettet Dyrevelfærdsmærket.

Foto: Linda Duve

Foto: Henrik Bjerregaard

Kontakt

Birgit Ingvorsen
Chefkonsulent
biin@icoel.dk
Tlf. +45 23 74 37 98

Ann-Sofie K. Andreassen
Konsulent
aska@icoel.dk
Tlf. +45 24 98 10 23

Maja Bertelsen
Specialkonsulent
mabe@icoel.dk
Tlf. +45 20 37 86 49

Kirstine Flintholm
Jørgensen
Konsulent
kifj@icoel.dk
Tlf. +45 30 89 71 61

Administration af reglerne

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø administrerer reglerne. Innovationscenter for Økologisk Landbrug tager forbehold for ændringer i praksis.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug